

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Novam ephemeriden, cui titulus „Fejérmegyei Napló” a vobis institutum ad cat. olicarum partem proposita promovenda, id equidem probam is libenter (Az általános katolikusok törelvéseinek előmozdítására „Fejérmegyei Napló” cíni alatt létesített új lapot mi örömmel helyeseljük XIII. Leó pápa Zichy Nándor grófhhoz. 1895. március 6-án.)

Előfizetési árak:
1 évré 12 kor., 1/2 évré 6 kor., 1/4 évré 3 kor.
Egyes szám ára 10 fill.

Felolós szerkesztő:
BILKEI FERENC.

Megjelenik: kedden, csütörtökön és szombaton este.
Szerkesztőség és kiadó-hivatal: Szent-István-tér 1.
Egyes számok kaphatók: a dohányfőzsdékben.

Királyi kiténtetés.

A királyi kegy sugarai a koronázás jubileuma alkalmával a többek közt két oly-félfura estek, a kiknek kiténtetése büszkesége az egész katolicizmusnak s büszkeségünk specialitor nekünk, a kik a Fejérmegyei Napló hasábjain nagy eszméknek, a kereszténységnek s a magyar hazának igyekeznünk eszmei munkásai lenni.

Zichy Aladár grófot, a néppárt nagy-névű vezérét s Eszterházy Miklós Móríc grófot Ó Felsege valóságos belső titkos tanácsosává nevezte ki.

Az első egy nagy név örökében, egy próféta léleknek, a magyar katolikusok patriarkájának, Zichy Nándor grófnak fiaként régóta tárgya a mi büszkeségünknek. Jellemének szilárdasága nem ingadozott soha, mikor hazájának sorsáról, annak becsületéről, vagy gyalázatáról volt szó. Az első közt harcolt a legadázabb tusák közepett. S mikor a béke angyala leszállt s a romok helyén új alkotás munkáját kezdetek meg, a nemzeti örömmel és megnyugvással látta a néppárt elnökét, a magyar katolikusok büszkeségét a királyi oldalán, mint annak személye körülü minsterét. Most mikor valóságos belső titkos tanácsosság kiténtetése érte Zichy grófot, nekünk is kötelességünk, hogy az

általános meglegedés hangjai közt szintén kifejezést adjunk örömünknek.

Eszterházy Miklós Móríc gróf nevével összeforrott a magyar katolikusok újabb-kori sorsa. Abban a fellángolásban, a mely a kilencvenes években a magyar katolicizmus restaurációja érdekében megindult, Eszterházy Miklós Móríc gróf a zászlóvivők közt állott. Résztvett minden ütközetben s kivette az oroszláncrészt az uttörők szizifuszi munkájából. Most, mikor a nagy eseményektől távol esünk, mikor a távol-ság csak kiemeli az ő tiszteltreméltó alak-ját látjuk és tudjuk, hogy ki volt ő, mi volt ő nekünk. Tudjuk jól, hogy egészség-i állapotja tartja ma vissza attól, hogy az aktíve működők munkájából kivége a maga munkás részét.

Jól esik szívünknek, hogy a királyi kegy e két férfit érte. Az ő örömtük a mi örömünk, az ő kiténtetésük a mi eszmeinknek elismerése és felemagasztalása.

Öszinte szívvel kérjük a Magasság-belítől, hogy adjon nekik soká még erőt és boldogságot a magas kiténtetés élvezésében s hogy a fényes múlt alapjain minél hatalmasabb alkotás emelkedjék a jövő szeméi előtt! Legyen az ő erősségük és munkálkodásuk nekünk ne csak büszkeségünk, de erősségünk is.

Rendkívüli közgyűlés a városnál.

Megszavazták a gyárakat.

A tegnapi közgyűlés eredményét a szombat délutáni előértekezetlet jóformán teljesen eldöntötte. A napirendre kerülő kérdések oly óriási fontosságúak, hogy Széchényi főispán jónak látta előértekezetlet összehívni, a mely részletesen előkészítse a tárgy ismeretét is, a hangulatot is. A két gyárat: a gyufagyárat és a textilgyárat, illetőleg a kért hozzájárulásokat a több mint 40 tagból álló értekezetlet már elfogadta. Szintgyi le-tárgyalta a villamtelep ügyét s hosszas izgatott vita után levette a napirendről, illetőleg a tárgya-lást akkorra halasztotta, a mikor korrekelt adatok határozott és kétségbevonhatlan bizonyosságot engednek a telep ügyeinek ismeretében.

A gyűlést Széchényi Viktor gróf főispán nyitotta meg.

A gyufagyár.

Tóth István főjegyző előterjesztette az első gyár a Páló Miksa és Karl István vezetése alatt építendő gyufagyár ügyét. A tervezők 400 ezer korona tőkéből megépítik a gyárat s 60 munkást foglalkoztatnak. Ehhez kérnek a várostól 6500 []-öt területet, a pótdadó és kövezetvám alól való 15 évi mentességet, ingyen követ és homokot s utkésztést a legközelebbi kocsiútig.

Az ügy keresztülment a pénzügyi szak-osztály és tanács retortáin, a melyek ajánlják, hogy a gyár helyét a déli vasúti házak mögött, az állami faiskola mellett levő, most nagyrészt használatlan terület jelöltessék ki, a mely a

Egy anya a népből.

— A „Fejérmegyei Napló” tárcája. —

A' bíró: Szégyelje magát! . . . A helyett, hogy otthon ülne gyermekai között vagy hogy libamaj-üzletének fölvirágzására fordítana idejét: egész nap a versenyirodákat bujja s hogy átkos szenvedélyének hódolhasson, a büntől sem riad vissza. Nem ég ki a szemé, negyasad? . . .

Fáni néni: Jaj dehogyan nem! dehogyan nem! Szeretnék a föld alá süllyedni!

Samu bácsi (a hallgatóságban, fuldokló zokogásban tör ki).

A bíró szigorúan: Ki bóg ott hátul?

Samu bácsi (orrát fújja): Én a bógok instálom.

Fáni néni: Az uram bóg . . . Csitt ne bóg? (Nagy derültég).

A bíró: Csöndet kérek! . . . Figyelmeztetem a hallgatóságot, hogy ne sirjon és ne kacagjon, mert kiűritem a szobát. A királyi járásbíró-ság nem színház, hanem az igazság csarnoka. (A belépő szemlélés nénihez.) Kérek dy sóskalácsot meg egy szafaládét!

A jegyző: Hé! Nekem paprikás szalonnádt adjon puha kenyérré!

Egy csibész a hallgatóságból: Adhat nekem is

A bíró dühösen: Ki volt az?

A csibész (szomszédjára mutatva): Ó.

A másik csibész: Nem igaz! Ó.

A bíró: Takarodjanak ki mind a ketten!

A csibész: Gyere pajtás: Alászolgája, —

bíró ur! (Körültre távoznak).

A' bíró: Most pedig folytassuk a tárgyalást (A vádlóhoz.) Adja elő az esetet . . . Irnok ur!

A vádlott vallomását szó szerint vegyük a jegyző-könyvbe.

Fáni néni: A kanczadij napja volt . . . Ott ültünk a konyhában . . . Ferjem tészta gyurt a leves alá én meg a Móríckát szoptattam.

A bíró: Talán meg fordíva?

Fáni néni: Nem, kérem. Móríckát mindig én szoptatom. A férjem pedig főz, mos, libát töm, ruhát foltoz.

A bíró: Elég térjünk a dologra!

Fáni néni: Hogy öszinte legyek, borzasztóan el voltam keseredve. Minden utagyerek, a sarki hordások, a főváros összes kofái, sőt még a sportújságok is előre tudják, hogy Patience győzni fog. És még csak annyi penzem sem volt, hogy a belépő jegyet megvehettem volna.

— Te! — mondok az urannak. — ha az a Patience megnyeri kanczadiját, én egyszerűen megpukkadok.

— De nem nyeri meg!

— De megnyeri!

— Miért nyerné meg?

— Miért nem nyerné meg? A Derbyt is megnyeri. A léger is megnyeri. Hőksztéblí megesküdött az oltár előtt, hogy be fog vele kanterezni. Te Samu! Ha török, ha szakad kimegyek a törfre.

— És mi lesz a Móríckával?
— Magammal viszem. Minden verseny után megszoptom.

— És hol szerzel pénzt?

— Elzalogosítunk valamit.

— Mi a menydörgös ménkű? Hiszen már mindent elzalogosítottál. Még a türlőkőzöket is. Ha véletlenül megmosdom, oda kell hajlnozni a sparthert fölé, hogy leszáritsam a pófámat.

— Tudod mit? Zalogosítsuk el a ruhádat.
— Melyiket?
— Wie hájszt, melyiket? Amelyik rajtat van.

Samu e szavakra annyira meglepődött, hogy leejtette a leves alá való tészta-t s az belesett a mosogató dézsába. Szegény uram! Ugy állt ott előttem, mintha kővé meredt volna.

A bíró: Várjon csak! Mi történt a tésztaival?
Fáni néni: semmi különös, férjem elővette a dézsából és tovább gyurta . . .

A bíró: Jegyző ur! Vegye be!

Fáni néni: Minek szaporítsam a szót? Samu levetette a ruháját, én meg bevitem a zalogházba, délután meg ébbe kaptam Móríckát és kiban-dukoltam a versenyterre. Szegény jó uram! Egy szál rövid ingben maradt odahaza.

Samu bácsi keserűen: Hogy a jó Isten verje meg naszádat!

Hallatlan könnyelműség!

Fáni néni: Istenem! mások csálnak, lopnak, síkkszatnak, hogy sportolhassanak, én csak a férjem ruháját csaptam be. Ugy okoskodtam, ha nyerek, mindjárt kiváltom; ha veszek Samu egy két napig otthon marad. Ha id őrljenek a gyere-kek! Ugy mulatnak, ha édesapjuk egy ingre vet-közve szaladgál körülötök.

A bíró: Nos, nos? Mi történt a löversenyen?
Fáni néni: Jaj kérem nagy baj történt!

A fene ette volna meg Patience-ot!

A bíró: De hiszen megnyerte a versenyt!
Fáni néni: Az volt az én bajom. Mert alig

hogy kiértem a trufa, edarohan hozzám a virslis Rézi és megesküdött az egész családjára, hogy Rózsabimbó nyeri meg a versenyt. Hogy miért is

Mai lapunk 4 oldal.

városnak ugyis alig hajt valami hasznát s így csekély értéket képvisel. A területet azonban el kell egyengétni, a mi 12,500 kor. költséget igényel az építendő úttal együtt, a mely a legközelebbi járható utig vezet. Az ut feltartása évi 500 koronát igényelne. Erre a kiegyenített területre jöhetnének a többi gyárak is. A pénzügyi szakosztály valamint a tanács nem egyezett bele abba, hogy a követ és homokot ingyen adják — lévén a szállítás ellenőrizhetlen, — hanem e helyett 5000, illetőleg 10000 korona segélyt indítványozott.

Havrancz József polgármester mint annyiszor, most is a legmelegebben ajánlotta a kért segély megszavazását. A sok tervezés között jussunk el végre oda, hogy valamit létesítsünk is. A tervezők városunk polgárai, a kik becsülést szereztek itt, polgártársaink között s egyéniségük biztosíték arra, hogy biztos kézbe lesz letéve a gyár jövője. Felel azokra a vádakra, a melyeket különösen a gazdaközönség hoz fel, hogy a gyár-alapítás a piacot drágítja. Hiszen éppen ez előnyös a gazdáknak nézve, mert ők a termelők s ők látják el a piacot. Hogy egy gyár mekkora hasznót hajt, elég, ha a Felmayer-gyárat tekintjük. Ez a gyár fizet a városnak évenként 50 ezer koronát adóiban (6000 koronát közevetvámiban) a munkásainak ad 215 ezer korona fizetést. Ez mind a város haszna, mert mind itt költik el.

Autal József v. b. t. a nép nyomorára utal, a mely roskadozik terhei alatt, ép ezért pénzügyi anyagi nem szavazza meg.

Pollák Armin v. b. t. részletesen s általában derűtlenség közt fejtegeti, hogy ő mindent megad, de azért mégse ad meg mindent s kijelenti, hogy ha a közgyűlés elfogadja, ő is elfogadja. (Derűtlenség.)

Farkasdy Dezső dr. v. b. t. indítványt terjeszt be, hogy ha a közgyűlés megszavazza a kért segélyt, a gyár 1908 dec. 1-én lépjen már tüzembe. A pénzbeli segélyt akkor kapják meg, ha a gyár 3 hónap óta üzemben lesz s a tervezők nyilatkoznak arra nézve, hogy ezeket a feltételeket 15 nap alatt hajlandók elfogadni.

László Ferenc v. b. t. jellemzőnek tartja az egész közgyűlés hangulatát, hogy nem annak akarunk segíteni, a kinek szüksége van a segítségre, hanem másnak. A legnyomottabb helyzetben a földmivelő osztály van s a város mégsem segít rajtuk. Ezek a gyárak csakis a földművesek rovására épülnek, azokat terhelik pótdával s a napszám az ő rovására drágul. 87 ezer földmivelővel van kevesebb; az országban városunk földmivelőinek 90 százaléka súlyos anyagi helyzettel küzd.

halgattam rá! Tetszik tudni, bíró úr, én a harminc kirajcáros helyen részvénytársaságot szoktam csinálni. Összeállunk heten-nyolcan, egy szobába rakjuk a pénzünket és közös kasszára játszunk. En vagyok a pénztáros. Mikor a totalizátorhoz megyek, hogy bevásároljam a tikkettek, óvadéknak zalogba hagyom egyik-másik részvényesnél a Móríckát. Így aztán bizonyosak benne, hogy meg nem szököm.

A bíró: Egy anya a népből!... Oh, aszszony! aszszony!

Samu bácsi: Hogy az a jó Isten verje meg nassádat!

Fáni néni: A nagy verseny előtt hetenöt koronát nyomtak a markomba, hogy fogadjam meg Patience-t. Megszállott az ördög. A virslis Rézi esküjében bizakodva, az egész pénzt Rózsa-bimbóra tettem.

A bíró: Persze, a részvénytársaság tagjaival elhitezte, hogy Patience-t fogadja meg?

Fáni néni (söhaj!): Mikor aztán bejött a Patience megszoktam a versenytérről.

A bíró: És a Mórícka?

Fáni néni: Ott maradt óvadéknak a ragyas mosónénál. Másnap kaptam meg a rendőrségtől. Jaj, szegényke, hogy ki volt ehhezve... Most is fáj a szívem, ha rá gondoltok...

A bíró: Ó felsége a király nevében két napi fogházra ítélem.

Fáni néni: Mem lesz sok, bíró úr?

A bíró: Nem.

Fáni néni: Akkor hát fölébezked!...

Dr. Guthi Soma.

Rauscher Béla v. b. t. hosszabb beszédben fejtegeti a gyárak szükségességét. Összehasonlítja hazánkat a külfölddel, a hol gazdaság és jólét uralkodik. Nálunk szegény iparosok, szegény kereskedők, hivatalnokok és földművesek élnek. A gyáripárt helyetünk a külföld végzi. Odaszállítjuk ki a mi nyers anyagunkat és onnan kapjuk ki a mi nyers áruként. Ha azt a munkát a mi népünk végezné, keresethez jutna és nem kellene neki külföldre vándorolni munkáért. Fölhözza egyes német városok, mint Bohum, Essen stb. példáját, a melyek rövid idő alatt példátlan gyorsasággal jutottak el a népesedés és gazdagság addig ismeretlen fokáig. Nálunk a kivándorlás rohamosan emelkedik s ezt csakis úgy állíthatjuk meg, ha itthon jó keresetforásokat nyitunk.

Per. Nagy János v. b. tag a kisértekről beszél, amelyek először a vasutak, aztán a kaszárnyák, végül a gyárak alakjában jelentkeznek. A pénzt kiadjuk s várjuk a jövedelmet, de csak a pótdó emelkedését tapasztaljuk. A pénzsegélyt nem adja meg.

Kégl Miklós v. b. tag kijelenti, hogy mindent megszavaz ugyan, de nem kicsinyli a gazdák aggodalmait. A Németországra való hivatkozás nem megfelelő. Mert Németország akkor adta magát a gyár-alapításokra, mikor a franciáktól 5 millió hadisarcot kizsárolt.

Következett a szavazás. A telek megadása törzsvagyon elidegenítését képezvén, névszerinti szavazásra, illetőleg a bizottsági tagok abszolút többségére, 73 szavazatra volt szükség. A közgyűlés 95 igen szavazattal 3 nem ellenében elfogadta a telektadás indítványát. A többi kérdéseket felállással a többség 60—70 szavazattal 20—30 ellenében szintén elfogadta.

A textil gyár.

Tóth István főjegyző előterjeszi, hogy **Heinrich és Társa** cég, a melynek Erzsébetvárosban van paszománnyára, ott nem terjeszkedhetvén, városunkban akar gyárat alapítani. Kér 7688 □-öl területet, a melyre nézve a már megszavazott gyufagyár mellett előzetesen meg is egyeztek. Kér ezentul 15 évi pótdó- és vámmentességet, a kő és homok fejében építési költségül a költség egyharmadát, 65 ezer koronát. Ennek fejében 1 millió 200 ezer koronát befektetne a gyárba és 600 ezer kor. tőkét forgatna.

Farkasdy Dezső dr. v. b. t. megismétli előbbi követeléseit, a melyeket a gyufagyárnál felhozott.

Havrancz József polgármester utal arra, hogy a népesedést és gazdagodást a gyárak okozzák. Utal arra, hogy míg 1891-ben 15 ezer kor. volt a fogyasztási adóbeli már 43,607 kor. volt s a fogyasztási adóbeli 10 ezer koronával többet vették be.

Per. Nagy János után **Ráday Lajos** v. b. t. rövid kijelentést tesz, hogy valahogyan egy komplexumban el ne fogadják az összes indítványokat, ő már előre bejelenti, hogy kéri a külön szavazást. Szavait zúgás követte, mire Széchenyi Viktor gróf főispán így szólt:

— Nem tudom, hogy mivel szolgáltam arra, hogy Ráday bizottsági tag ur Perczel Dezső-féle zsebknéd lobogtatási velleitásokkal kíván meggyanúsítani. Legyen meggyőződve arról, hogy mint eddig semmit nem sikkasztottam el a közgyűlési határozatokból és indítványokból, így ezután sem fogom azt tenni. En ismerem kötelességeimet és attól semmi el nem térít.

Nagy Ignác v. b. t. azokat akarja megnyugtatóni, a kik a munkás kéz elvonásától félnek. Fejtegeti, hogy ezeknél a gyáraknál azok kapnak alkalmazást, a kik sem szolgáltatba nem mennek, sem pedig földmivelést nem űznek. Ismeri ezeknél a szegénység, tüzhelyét s nem ajánlhatja valamit melegebben, mint hogy ezeken is segítsen a város.

A névszerinti szavazás elrendeltetvén, eredménye az lett, hogy a telektadást 89 szavazattal 13 ellen elfogadta a közgyűlés. A kérvény többi pontjait pedig föllállással tette magáévá a többség.

Ez a nap kiinduló pontja tehát annak, hogy városunk is belépett a gyárvárosok sorába s a kezdet után egy új korszak megnyílását fogjuk látni.

A villamtelep megváltása.

A szombati értekezlet alapján nem levén kellelőleg előkészítve, illetőleg mivel a közgyűlés arról

győződött meg, hogy a cég által nyújtott adatok legalább is kétségesek, egy bizottság küldetett ki a könyvek megvizsgálására; ennek tagjai: Dieballa György, Deutsch Aladár, Hübner Károly, dr. Lövy Károly, Kaltenecker Márton, Nagy Ignác.

A villamos társasággal kötött szerződés kiadatik a jogügyi szakosztálynak, hogy vizsgálja át tüzetesen újra, hogy miként lehetne a társulatot kötelezettségeinek pontosabb teljesítésére szorítani. November elsejére a világtáznak már olyannak kell lenni, hogy egy új dynamo-gép beállításával az minden igényt kielégítsen.

A közgyűlés, mely fél 12 órakor ért véget, ilyen irányban hozott határozatot.

UJDONSÁGOK.

Időjelzés: enyhe, sok helyütt csapadék, zivatarok.

— **Esküvő.** **Szalai Béla**, a Magyar Kereskedelmi Részvénytársaság igazgatója tegnap vezette oltárhoz **Rácalmási Pajzs Klárit** az angol kisasszonyok váci utcai kápolnájában. Az esketési szertartást **Prohászka Ottokár** székesfehérvári püspök végezte.

— **Szervezett törvényhatósági párt.**

Régi óhaj a helybeli törvényhatósági bizottsági tagjai körében, hogy egy mindenkitől független, és egyöntetűen működő párt folyna be a város ügyeinek intézésébe. Az eszme tetest öltött. A bizottsági tagok egy része értekezletet tartott s alapszabályokat készített, a melyeket most az összes bizottsági tagokhoz elküldve, őket csatlakozásra szólítják fel. Az alakuló értekezlet e hó 20-án a Vörösmarty-kör városi helyiségében lesz. A meghívót aláírták: dr. Csöppentzky Mihály, Dieballa György, dr. Holly Géza, Kováts István, dr. Lövy Károly, Nagy Ignác, Rauscher Béla, dr. Ráday Lajos, dr. Saára Gyula, Tóth Aladár, dr. Vermes Mihály.

— **Halálozás.** Mely részvételt váltott az a lesújtó csapást, a mely fehérvári bírói kar egyik legkiválóbb tagját, **Balogh Ferenc** kir. táblai bírót és családját egyetlen fiának **Balog Ákos**, harmadéves kadétjának hirtelen elhunytával érte. Az ifjú katonára Pécssett néhány nap előtt vesegyuladást kapott s hiába volt az orvosi tudomány minden áldozatkészsége, a halál kegyetlen erővel elszakította az ifjú élet fonalt.

— **Közigazgatási bizottsági ülés a megyénél.**

A rövid, alig 3 óráig tartó közigazgatási bizottsági ülés 10 órakor nyitotta meg az elnöklő Széchenyi Viktor gróf főispán.

Az ülés megnyitása után üdvözölte a Ferenc József lovagkeresztjével kitüntetett tisztifőorvos, **Varga Zsigmond** dr.

Az ülés tárgya a rendes havi jelentések voltak. Az alispáni jelentés szerint 1129 ügydarab került a múlt hónapban elintézés alá.

Érdekes volt a főjegyző jelentése kapcsán felmerült Rohonczi-ügy. Rohonczi István, sárbovárdi földbirtokos kifogásolja, hogy az ő neve, jóllehet régi nemesi név, valamennyi névjegyzékben csak mint per Rohonczi és nem Rohonczy forog. Ezért durván megrója azt ki még annyit sem tud, hogy ő a nemes Rohonczy. Az alispán a durva hangú Rohonczi 50 korona pénzbüntetést szabott, amely ítéletet a bizottság azonnal jóváhagyott és Rohonczi földbirtokos neimeségének kimutatására utasította.

Rácalmás község a bomlott szociális viszonyok miatt nagyobb biztonság kedvéért csendőrség felállítását kéri. A bizottság pártolólágot terjeszti fel a kérvényt a béli gyűléshez.

Háttuyffy dr. orvoséki elnök, **Farkas főállatorvos**, **Ujházi főgyógyász** és **Vajda főmérnök** jelentései semmi jelentőségűeket sem tartalmaz-

tak. Varga dr. főorvos szerint a közegészségi állapotok elég jók, de felelteti, hogy a megyében, különösen Ercsiben, Rácalmáson, Kálozon nagyszámú alkalmazott felvidéki munkások terjesztik a ragályos trachomát. A baj visszaszorítására az intézkedés megtörtént.

Stuller József, pénzügyigazgató helyettes szerint a kincstári követelés volt 3.876.061 k. 34 fillér, erre befolyt 1.817.445 k. 37 fillér, maradt hátralék 2.059.115 k. 97 fillér. A jelentéssel kapcsolatban Kollér Pál kifogásolta, hogy az adó-behajtás a községekben nem törvényszerű; az adónyugtákat csak a pénziárnok írja alá, holott a jegyző aláírása is szükséges. E felett hosszabb vita indult, melynek eredményeképpen kimondták a bizottság, hogy az erre vonatkozó szabályrendeletet kinyomatja és megküldi a községek jegyzőinek.

Még Schaller kir. tanfelügyelő jelentéséből halaszhatunk ki néhány érdekes adatot. A miniszter ugyanis leírta, hogy a községi és felkezeleti tanítók fizetékigszámitása már július 1-től folyósítható. A jelentés másik érdekes pontja Csabdi-pusztai állami iskola tanítójával, Kerékgyártó Ferenczel foglalkozik. Ez az ur semmi érdemnyert nem tudott felmutatni, már sok bölcs tanács javelelt neki, hogy álljon egy házzal odébb, de ő 3 éve már csak ott húzódzik. A bizottság a tanfelügyelő kérésére a tanító ellen fegyelmit indít és a fegyelmi vezetésével Taraffás váli főszolgabíró bízta meg.

Érettségi vizsgák. Az érettségi vizsgák a helybeli felső kereskedelmi iskolában június 14. és 15., a ciszt. főgimnáziumban június 18. 19. és 20-án, az áll. főreáliskolában pedig június 21. és 22-én lesznek az ifjak nagy szorongatására.

Tanulmányi kirándulás a magyar tengerpartra. Az ezredéves- és vízvárosi iskola tanítótestülete f. hó 9-én délelőtt kétszáz tanulóval kiutazott Balatonvilágosra, hogy bemutassa a magyar tenger s ennek keretében édes hazánk egy gyönyörű darabját. Volt öröm és csodálkozás, midőn Magyarország legnagyobb tavát meglátták. Ami eddig a gyermekeknek csak leiki szemek előtt élt, az most egyszerre eléjük tárult teljes pompájában. Vidáman, hangos énekeszóval köszöntötték a morajló Balatont. A széles, hullámzó víz tömeg, a mondákban, regékben, történelmi eseményekben gazdag partok és az egész látókör színes, fényes panorámája örökre bevésődött a zsenge emberkének fogékony lelkébe. Világosan elfogyszották ebédjükét s a délutáni órákban átsétáltak Aligára, hol Novák N. szállótulajdonos szívesen látott vendégei voltak. Érezték ezt a gyermekek. S ez az érzés lelkes éljenzésbe tört ki Szirbek József igazgató köszönő beszédje után. A visszatérés előtti időt a parton, s fent a dombtetlen, az árnyas lombok alatt játszva töltötték el. Majd a határai vonattal szép emlékekben, s fogalmakban gazdagon, épségben tértek vissza szerető szüleik karjaiba.

Meghívó. Nániesy Mariska k. a. tanítványainak zongora vizsgálata június hó 12-én Délután 4 és fél órákor lesz a szent István teremben. **Műsor:** 1. Vidám órák Novarától, előadja: Bátkay Mariska. 2. Mazurka Schwarzó, előadja: Szepessy Géza gyűm. II. o. t. 3. Barcarolla Bohm-tól, előadja: Kováts Pál gym. III. o. t. 4. Részletek a Lammermoori Lucziából Dönizetti-Beyer-től, előadja: Haáder Sándor gym. II. o. t. 5. Serénade de Mondoline Bohm-tól, előadja: Szepesi Ilonka. 6. harangtájk. Spindler-től, előadja: Bátkay Mariska. 7. Scherzandó Handrektól, előadja: Telekdy Róth Ilonka. Paix de Foret Wenzeltől, előadja: Fr. Kiss. Ida. 9. Madarak esti dala Brinley-től, előadja: Pásztori Mariska. 10. Fantasia Jugman-tól, előadja: Szabady Annuska. 11. La Harpe Eolienne Smith-től, előadja: Rákos Erzsike. 12. Menuet Paderewskitől, Rodosói Lánytól, előadja: Hantos Irénke. 13. Magyar Rapsodia Liszt-től, előadja: Havranek László, gym. VI. o. t. 14. Tánckakérés Weber-től, előadja: Óváry V. Jolánka. 15. Valse Brillante Schuhoftól, előadja: Kováts

Irénke. 16. Valse Chopintól, Serénade Majortól, előadja: Hegyi Otília. 17. Air de Ballet Moszkovszkitől, Scherzo Paderevskitől, előadja: Pichler Annuska. 18. Magyar Ábránd Majortól, előadja: Horváth Marilla.

A villamos áram hatalmában. Erdős József villamtelepi igazgató majdnem áldozata lett a villamos áramnak folyó hó 8-án délelőtt. Amint a telep gépházában álló kapcsoló tábla ellenőrzése közben egyik kapcsoló készüléket kinyitotta, balkezére óriás villamszíkra pattant, melynek ütésétől elkábult és összeesett. Szerencsére az áram nem volt nagyon erős s így az ütés csak súlyosabb égési sebekben nyilvánult.

Százhusz korona egy gyűlésért. Bicskén 1906. évi szeptember hó 2-án népgyűlést hirdettek a keresztény szocialisták. A váli főszolgabíró ur, Taraffás Béla jónak látta a gyűlést betiltani, mire az ottani munkások zárt helyen alkuló gyűlést tartottak és megalkották a keresztény szocialis egyesületet. A váli főszolgabíró ur ezen módfelett felháborodott és a gyűlés rendezőit, tiltott gyűlés tartása miatt egyenkint 30 korona pénzbüntetésre ítélte. Ezek névszerint Halnek Béla, Szarka Gyula, Ipácz Márton és Szalanczy Andor megelőlegezték az ítéletet, az alispán fel is oldotta az ítéletet, a szolgabíró újból elítélte a nevezetteket.

Ekkor Lakatos Géza dr., a Szövetség ügyésze, újból felebbezést nyújtott be. Pontonkint megcáfolya a főszolgabíró ur okoskodását, kimutatta, hogy az ítélet igazságtalan, mert Andrassy azon rendelete, amelyre a főszolgabíró hivatkozott (122.000. III-a 1906), később jelent meg, mint a kérdéses gyűlés volt.

Fejérvármegye alispánja a föllebbezésre az ítélet megsemmisítését, az összes vádlottakat fölmentette és így a keresztény szocialisták Taraffás főszolgabíró ur nagy keservére nem fizetnek 120 korona büntetést, amiért szervezkedési jogukat gyakorolták.

E helyen figyelmeztetjük azonban a gyűlésrendezőket, hogy a fönnebb említett miniszteri rendelet értelmében minden gyűlést, még az alakuló gyűléseket is, be kell jelenteni a hatóságoknak, kivéve a már láttamozott alapszabályt egyesületet és helyicosporokat, amelyek saját helyiségükben taggyűlést bármikor tarthatnak.

Szerencsétlen esés a kerékpárról. Simon József kőműves-segéd a tegnapi-napon munkája után látván Kisfaludra hajtott kerékpáron. Közel volt már a kitűzött ponthoz, midőn egyszerre kerékpárja megbottolt, ő leugrott róla s oly szerencsétlenül zuhant a földre, hogy bal lábát törte. Távirati értesítésre azonnal megjelentek a mentők a baleset színhelyén és a szerencsétlen fiatal embert szállították a Szent György-kórházba.

Harc az erdőben. Vakmerő támadást intéztek Menyhárt János, Macher János és Novák János hírdet orrvadászok pusztavámi lakosok a napokban Urbán uradalmi erdősz ellen a Pusztaván mellett levő bokodi erdőben. Az orrvadászok már egész nap bujták az erdőt, mikor estefelé sikerült nekik egy szarvasi tereteni. A nemes vadat ruakra téve hazafelé indultak. Ez utokban találkozott az erdőszel és az erdőszel, kik rendes kerülő utjokról tértek háza. Az orrvadászok érezve, hogy hurokra kerültek, az utolsóhoz fordultak, eldobták a vállukon cipelt szarvasi, tüzeltek az erdősz és kisérője ellen fegyvereikkel. Az erdőszek meglepődve kerestek menedéket, hatalmas fák törzse mögül tüzeltek vakmerő támadóikra, kik elkeseredett harc után feladták a küzdőteret s elmenekültek hátra hagyván a zsákmányt. A harcban a támadók húzták a rövidébet, mert Macher János és Novák János majdnem otthagya a jogafehéret. Macher hátgerincén, Novák pedig combján sebesült meg súlyosabban, de volt annyi erejük, hogy háza vánszorgottak. A valódi tényállás megállapítására a csendőrség széleskörű nyomozást indított.

Az éj leple alatt. Juhasz Péter, szabómester (Budai-ut 60.) panaszt emelt a rendőrségen, hogy az éj folyamán zárt udvarából 5 kiszabott mellény eltűnt. Ilyenforma panasszal lépett be a rendőrséghez a szomszédságban lakó Hanák Ferenc, szabó is, ki szintén ruhaneműek eltűnését fájtalja. A rendőrség nyomozást indított, mely kiderítette, hogy a tettes nem más, mint városunk rendőri körökben gyakran forgó két éjjeli pillangó, Hadnagy Mari és Szűcs Mari hujá-

donok. A lopott holmik megkerülték, a két tisztos firma pedig továbbított a bírósághoz.

Hír Vadász Antal betörőjéről. Vadász Antal betörőnek, ki oly furlangos módon törte fel Vadász üzletét s onné 400 koronát elémelt, egyideig nyoma veszett. Táán az egész ügy feledésbe merül, ha Szombathely városa kére nem keríti a betörőt. Az eset úgy történt, hogy felbuzdult a fehérvári sikeren, ugyanoly módon Szombathelyen is megdézsmált egy gazdag kaszát. Tetét azonban észrevették és az ípsét hamarjában lefűlétek. Most már mi is konstátálhatjuk, hogy a betörő a rendőri körökben ismeretes Glancz Ignác tisztakarácsonyfai illetőségű 20 éves izr. péksegéd. Szembesítés végett visszállítják Fehérvárra.

A pötöllel gyilkosság. A megdöbbentő vakmerőséggel és páratlan szerencsével végrehajtott rablógyilkosság ügye még sokáig foglalkoztatni nemcsak a rendőrséget, hanem a közvéleményt is; anely semmi esetre sem tud bele nyugodni abba, hogy ily szörnyű büntetési példás büntetés nélkül maradjon.

Öszintén kijelentjük, hogy kevés reményt fűzünk a gyilkos kikutatásához. Őült vakmerősége mellett örültebb volt a szerencséje, mint hogy egykönnyen a nyomára juthatnának. A rablógyilkosság elkövetése óta kilenc nap telet már el. Ezalatt úgy eltűnhetett minden bűnjelet, úgy elbástyázhatta magát mindenféle mentőkörülménnyel, hogy legkevésbé sem csodálhatjuk, ha kisiklik az igazságszolgáltatás körmei közül. Öszintén mondjuk, hogy itt segítséget csak a véletlen szerencséje szolgáltathat. A rendőrség s a csendőrség mindent elkövet a tett kikutatására, föl is merül ugyszólván mindnapon egy-egy újabb fonál, amely a merénylő köré látszik fonódni, de a hosszas kutatás, az ornyedni nem tudó fáradozás csak újabb és újabb sikertelenségeket bizonyít. Pötölle valóságos csendőrhadjárat színhelye környékével együtt: Tajpon áll folyton a fehérvári rendőrség is, hogy a másiknak segítsen. Eredményt azonban egyik sem ér el, legfeljebb újabb és újabb reménysebbe kapaszoklik. Az a körülmény, hogy két napig kerékpárosok köré fonódott a gyanus, nagy akadály a sikernek. Ez alatt az idő alatt a merénylő hatalmas egérutat nyert. Egész sereg emberrel igazoltatták ezen gyanus alapján az albit. Aztán kiderült, hogy a gyilkosnak senkire sem volt szüksége, egészen a maga szakálára dolgozott.

Hogy a gyilkos mily páratlan vakmerőséggel követte el bűnét s hogy mily példátlan volt a szerencséje s végül mily példátlan az az indulencia, a mellyel a büntény szemtanúi az esetet kísérték, kitűnik az eset leírásából, amelyet tudósítónk közvetlen értesülések alapján szerzett.

A gyilkost hétfőn délelőtt 10—11 óra táján szénakaszalók látták a sárkereszturi országuton. A fegyvert friss fűbe csávarva a vállára vetve, vagy a hóna alá kapva vitte. A kaszásoknak, a kik kevés embert láthatnak az országuton, némileg feltűnt az idegen viselkedése, hogy az arcát állhatatosan ellenkező irányba fordította. Majd mikor téglát villo kocsi között ment, az utiak hol az egyik, hol pedig a másik szélére szaladt át, hogy az árok partját kaszáló emberek tekintetét kikerülje. (A téglát szállító kocsiok aludtak.) Az egyik kaszásnak mégis feltűnt a fegyver, mikor az ágyára a naprástűtöt s az a napfényben megcsillant. Meg is jegyezte társa előtt.

Nini! az az ember fegyvert visz! Ezzel azán napirendre is tértek a dolog fölött. Tizenegy órákor már a dűlöt melletti rozsvetésben ült a merénylő. A gyilkos valószínűleg kiutadta, hogy Magyar János nem június 2-án, a mint szokta, hanem 3-án viszi háza a pénzt. Révész Antal uradalmi intéző ugyan meghagyta neki, hogy mint rendszeren, június 2-án kasszálja be a pénzt, de Magyar kérte gazdáját, hogy vasárnap ne tétessé ezt vele. Az intéző ebbe bele is egyezett. A gyilkos esetleg tudhatta, vagy a véletlen vezette rá, hogy a kocsi a rendes és megszokott másdik dűlöt helyett kivételesen az első dűlötön megy a pusztába. A dűlöt 750 lépés hosszú, és 300 lépés széles. A merénylőt az országutól 300 lépésmire történt. A buzávetés széléen az országut árokpartján a főenyi csárda

egyik munkása kaszált szénát. A rozsvetés mellett, ugyancsak az országutnál az árokparton egy másik kaszás szintén szénakaszálással foglalkozott. A rozsvetés ellenkező sarkán a tanyaánál a kanász és a csikós brizték nyájakat. A buzavetés alsó végénél elterülő kukoricát hatán kapálták. *Igy a gyilkos négy felül volt emberekkel körültéve, a kik közül egyik csoport se volt távolabb 800 lépésnél, sőt a kukorica kapálók 450 lépésről figyelték a gyilkost és bűntelét.* Tizenegy óra után az egyik kukorica kapáló gyerek lovait itatni ment a tanyaához. Ujja a rozstábla alsó vége mellett vezetett el. A lovon ülve széttekintett s látta, hogy a rozsbán egy sötét alak ül, gyakran felül és feléje néz s csak akkor ül le ismét mikor őt a tanya felé elmenni látja. A kapások azután ismétellen látták, hogy a gyilkos, mintha igazolt volna, ki-kijön a rozstáblából és szétnéz. Négy óra táján Révész Antal intéz ment el kocsival a tett színhelye mellett, de nem látott semmit.

A kocsis felé táján jött s a völgynek hajlva gyorsan haladt. A gyilkos a keskeny út mellett levő bokorokból várhatta s színe bizonyosságot nem lehetett, hogy a bokor szolgálatát végezték-e, de látta, hogy a kocsis néz vissza, sőt megállt s néztemszhatta a bokor ágaira. A kocsis megállt, mely távolról a bokorok felől látta a nyakán, alul bement a golyó a fejébe, melytől visszakiűnt a nyakat és tovább ment. Látni, hogy ez a lövés már a kocsist is megsebesítette. A lo agaskodni kezdett. *Ezt látuk már a kapások s hallották a lövés is valaminek később hallottak két jajtűt is.* Szintgy figyelmessé lett rája a buzatábla mellett kaszáló főenyi kaszás is. A lo nem lévén halálosan megsebesítve s különösen a másik lo által huztatva, vitte tovább a kocsit. A gonosztevőnek szüksége volt arra, hogy a kocsi megálljon, azért hirtelen az út másik oldalára, a roz s mellé sietett s onnan előlről belelőtt a másik lóba. A golyó a lo oldalánál elűl hatolt be, szétroncsolta annak egész belsejét s a vastag combcsontban újult akad meg. A gonosztevő ekkor ráülhetett a kocsisra, mert a kocsi állásán deszkája keresztül van löve s a golyó onnan nyil egyenes irányban repült az 50 lépésnyire levő vastag akáciába. A kocsis ekkor leugrott s esetleg a kocsi mögött akart menekedéket keresni, mert a kocsi hátulján egy véres kéz nyoma tapadt. Itt azonban nem maradhatott hanem az országot felé vissza futni kezdett. Üldözője utána. *Ezt látta s gyors egymásutánban három lövést hallott (a Manlicher-fegyverben 5 töltény van) a főenyi csárda kaszája, a ki így adja elő a dolgot:*

— Láttam, hogy ketten futnak, egyik kergeti a másikat. Aztán az első elesett, a másik utána hajolt és mozgott-főtötte.

A gonosztevő ekkor verte szíjjel az elbúktott legény fejét a puskaaggyával és csövével. (Halántékán tyuktojás nagyságu nyílás volt, a melyen az agyvelő kifolyt.)

— Látott-e mást is?

— Egyebet nem láttam.

— Hát miért nem csinált lármát?

— *Azt gondoltam, hogy játszanak, azért tovább dolgoztam — felelte buta indolenciával az ember.*

A gyilkos ekkor megfordította áldozatát, belső zsebéből kivette a pénzt rejtő könyvét, a pénzt magához vette, a könyvet eldobta. Azután ismét megfordította a halottat, a buza és az akácia mellé.

A kapások a lövések és a lovak ágaskodása után a buzától s az utjokban álló kocsitól nem látták a bűntény elkövetését. De a lövések és a jajtű után állandóan figyeltek. Végre valaki föllépett a kocsira, az ülésen egy ideig motoszkált, aztán ismét leszállt a kocsiról, bement a rozstáblába s végleg eltűnt szemek elől.

A kapások egy jó ideig tanakodtak. Hogy baj van, azt biztosra vették. Oda menni azonban ném mérték. Hátha a fegyveres ember meglövi őket. Aztán elmentek a kukoricatábla másik sarkában levő emberekhez és azokkal tanácskozva, hatán rászánták magukat, hogy megközelítik az eset színhelyét. Ebbe belelelet legalább felóra. Hármian a buzatáblában, hárman a rozstáblában menve messziről kezdve, óvatosan közeledtek a színhely felé. Akkor látták az esetet, valamint az uton feléjük közeledő csikós feleségét, a ki a

tejeskocsissal akart Fehérvárról hazajönni, de nem győzte kivárni.

A munkások csak ezután fél 4-kor mentek Révész intézőhöz s nagy-ülkölözve adták tudtára, hogy nagy baj van, mert a teljes agyonlőtt önmagát is, meg a lovakat is.

Az intéző rögtön fogott, három puskát megtöltött s összes munkásaival azonnal a helyszínére ment. Mivel a híradó szerint a gyilkost a rozsvetésben látták eltűnni 10—10 lépésnyi távolságban emberekkel átkutatatta az egész táblát, ő maga pedig két emberével a vetés sarkaira állva várták a bűnt.

Ugyanabban az időben egy fehérvári kukoricát kapáló munkás látott egy embert a fehérvári roz- és buzatáblákban keresztül sietni, neki a főenyi erdő sarkánál. A leírás megegyezik azoknak a kaszásoknak leírásával, a kik délelőtt az állítólagos gonosztevőt az országuton menni látták. Puskát nem látott nála, hanem azt észrevette, hogy valamit az ellenkező oldalához szorít.

A szörnyű eset hatása alatt a nép végtelenségig fel volt izgatva. Az első időben — a mit aztán a rendőrség is elfogadott — mindenki a kerékpárosra gyanakodott, különösen Szöllősy Károlyra, a ki három óra táján a pusztában megfordult és pár perc után rögtön távozott. Ha őt még a helyszínén találják, aligha áldozatul nem esik a nép vak dühének. Ha azonban Szöllősy nem téveszt el a dűlőutat s mint a hogyan a főenyi csárdánál neki mondták: az első uton fordul be, egyenesen a holttesthez jutott volna s bizonyára előbb felhívta volna a környéken levők figyelmét az esetre. A kutatás akkor előbb kezdődik s talán még a bűnt is felfedezhetik volna, a ki akkortájt még vagy a roz- vagy a buzatáblán keresztül menekült Fehérvár, vagy valamelyik Fehérvár felé eső puszta, de a jelek szerint, a főenyi erdő felé. Ott az éjjelig meghúzódott s csak a teljes sötétség beálltával távozott otthonába.

A rendőrség ma ebben az irányban kutat.

Légszerevények és mosógépek Márkus Simon özvegye és fia cégnél Jokai-utca 16.

IRODALOM.

(a) Nevelés három ismeretlennel. E cím alatt több felolvasást hallottunk az elmúlt években a belvárosi kath. kör ünnepélyein. Akik csak végig hallgattuk Károly Ignác ciszt. r. főgimn. tanár felolvasását, mind meghatótan távozunk; épültünk a lelkes szavakon, az őszinte s nemes lelkesedéssel, a komoly érveléssel s könnyed, rögtönható példákon, melyeket mind az életből vette és szedte a felolvasó. Ezen felolvasásokat már akkor szerettük volna nyomtatásban látni s olvasni, hogy ami bennünket valóban meghatótt, azon mások is épüljenek, de akkor még csak kéziratban s egy példányban voltak meg a kedves dolgozatok. Most azonban nyomtatásban s könyvalakban is megjelent a felolvasáscikk: *Szülők könyve* címen.

Üdvözöljük a nemeslelkű író e műve megjelenése alkalmából. Felhívjuk rá olvasóink figyelmét, melegen ajánljuk megvételre. Egy család asztaláról sem szabadna hiányozni e szép, tartalmas s hasznos könyvnek. Amely szülő elolvassa e munkát, az minden bizonytalán jobban neveli gyermekét, mintha e művet nem olvasta volna.

E mű 5 fejezetben a szülő jó példát, az önmegtartóztatást, a szent miséhallgatást, a sz. gyóntást és áldozást és a jószándék értékét (szjegeti) élénk, eleven feldolgozásban; az életből vett példák s nagy emberektől vett idézetekkel. Az előadás oly kedves s vonzó, akárcsak egy regényé. A szellem s lelkiület benne a legtisztább katolikus, tiszta és lelkesítő. A kiállítás csinos, a nyomás tiszta és nagybetűs. Mindehhez járul, hogy a mű nagyon olcsó.

Vizsgálati jutalomkönyvűl különösen alkalmas! Hasonlóképp melegen ajánljuk most évvégi, vizsgálati jutalomkönyvnek Károly Ignác kisebb de ép oly prakikus s értékes műveit, az: „Arany könyvecskét” a Fiúk és Lányok könyvét, melyekből százzal rendelnek egyes városokban. E művecske ára darabonként 20 fillér. Valóban megéri.

Hagyatéki magán ajánlati árverés.

Alulírottak, miut néhai özv. Grundböck Ferenczné örökösének megbízottjai ezenel közírré tesszük, hogy a *hagyatéki tömeghez tartozó ingatlanokat magán ajánlati árverés alá bocsátjuk, fenntartván megbízóinknak azon jogát, hogy a legmagasabb ajánlatot is 1907. évi június hó 30-ig vissza utasíthatják.* Ellenben ajánlattevőket az ígéret bánatpénzüik különbeni elvesztése mellett feltétlenül kötelezi.

Ajánlati árverés alá bocsátatnak a sz. fehérvári 497 sz. betétben bevezetett ingatlanok és különösen a *Kossuth-utcai egy emeletes lakóház 70000 kor., a Belső heggyen emeletes szálló 10000 kor., továbbá 12 buzafölde, 6 rét, 2 legelő* a részletes feltételekben körülírt dűlőkben és az ugyanott megállapított kikiáltási árakban, de a jelenleg érvényben levő bérleti jogok sérelme nélkül.

Ajánlatot tevők tartoznak a kikiáltási ár 10 % át bánatpénzűl lefizetni, mely a vételár teljes kifizetésénél beszámíthatni fog. A vételárak a Sz. Fehérvári Takarékpénztárnál a hagyatéki tömeg javára folyószámlára lesznek befizetendők.

Az ajánlati árverés folyó évi június hó 23-án azaz Vasárnap délelőtt 9 órakor a városi ház nagytermében fog megtartatni.

A részletes ajánlati feltételek alulírottak ügyvédi irodájában megszerezhetőek és betekínthetők.

Kelt Sz. Fehérvár, 1907. június 10-én.

Dr. Saára Gyula, Dr. Szabady József, Dr. Szűts Gedeon,

mint az örökösök meghatalmazottjai.

8754|1907.

Árverési hirdetmény.

Székesfehérvár szab. kir. város által a város határában a beltelkek, szőlőültetvények, kerítés és árokkal körülvett és kertileg művelt területek kivételével gyakorolható vadászati jog mintegy 18788 kat. hold területen 1907 évi július hó 1-től hat egymástutáni évre vagyis 1913 évi július hó végeig a megállapított feltételek mellett haszonbérbe adatni rendeltetvén, ezen jogügyeletet létrehozatali napjának dél előtti 10 óráját s eljárás helyül a városház nagytermét tűzöm ki, s felhívom érdeklődőket, kik jelzett vadászati jogát haszonbérbe venni óhajtják, hogy a kitzított helyen és időben megjelenve ajánlataikat tegyék meg.

Az árverési felvételek alulírott hivatalos helyiségében városház 10 sz. a hivatalos órák alatt bármikor betekínthetők.

Kikiáltási ár egy évre 3151 korona, mely köszpénzben az árverés megkezdése előtt a kiküldött kezéhez leteendő.

Székesfehérvár 1907 évi június hó 8-án.

Polczér Péter s. k.,

gazd. tanácsos.

Báró Kozmitsza — (ezelőtt — Maltoni-fő) budai Király-keserűvize Erzsébet-Sosfürdő főforrása. enyhe hashajtó.